Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 193. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 9-го ЖОВТНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 9, 1984 No. 193. VOL. XC.

Громади продовжують жертвувати на втікачів із Польщі

Філядельфія (О.Т.). — Молоді українські втікачі з Польщі втішаються великою симпатією та любов'ю української спільноти в ЗСА. На це вказують численні пожертви, що напливають з різних місцевостей, де живуть українці.

Поважну участь в допомоговій акції втікачам беруть українські католицькі і православні церкви. Відомі вже давніші пожертви трьох українських церков Трентону, церкви свв. Володимира і Ольги в Чикаґо і інших, а останньо наспів княжий дар на суму 2,539 дол. з катедри св. о. Миколая в Чикаґо (о. шамбелян В. Климчак).

Додатково вплинули ще такі пожертви на згадану ціль: 425 дол. в пам'ять бл. п. Марії Полатайко — українська радіопрограма у Піттсбурґу (Михайло і Ганна Комічаки); по 200 дол. — Відділ УОА „Самопоміч" у Керґонксоні, Н. Й. (Микола Аврамрук і Степан Яц), збірка в Сиракюзах, Н. Й. (Марія Логаза); по 100 дол. в пам'лять д-ра А. Жуковського — Ю. Прийма з Ґленвіллу, Ілл., і в 40-річчя ЗУАДК-у — Українське Товариство Метрополітального Вашінгтону.

Появився науковий збірник про ґеноцид

Тель Авів, Ізраїль. (ОУПС-УІБ). — Екзекутивний директор Інституту вивчення, інтервенції й протидії ґеноцидові проф. д-р Ізраель Чарни з Тельавівського університету в листі до проф. Ярослава Рудницького повідомляє, що в жовтні появиться науковий збірник із Міжнародної конференції проти ґеноциду з 1982 року зі статтями учасників, в тому й його доповіддю про „Лінґвицид-мововбивство".

Збірник появиться у Видавництві „Вествю Пресс" у Болдері, Кольо.

Чергова конференція на тему „Комісій у справі запобігання ґеноцидові" плянується на 1985 рік на спілку з Тельавівським і Деннісоновим університетами. На цій сесії будуть звіти з діяльности різних груп, що займаються справами ґеноциду, голокосту й лінґвіциду й їхній протидії.

Окрему увагу буде присвячено „другій ґенерації" тих, що пережили страхіття голокосту в різних країнах. Разом із проф. Чарним працює в її підготові д-р Дан Бар-Он із університету Бен Ґуріона в Ізраїлі.

Тому що участь у цій конференції відкрита для всіх, хто займається проблемами ґеноциду, голокосту й лінґвіциду, варто б українським науковим інституціям і окремим діячам поцікавитися участю в згаданій конференції, щоб таким чином видвигнути українську проблематику на міжнародний науковий форум.

ТЕНІСОВИЙ ТУРНІР КЛК

Союзівка. — В суботу і неділю, 13-го і 14-го жовтня на цій оселі УНСоюзу відбудеться останній в цьому сезоні тенісовий турнір за мистецтво Карпатського Лещетарського Клюбу, за чашу д-ра Ярослава Рожанковського і нагороди КЛК. Реєстрація — год. 9-та ранку, початок змагань — год. 10-та ранку.

Відзначать 50-річчя УНДому в Сиракюзах

Сиракюзи, Н. Й. — Місцева громада відзначить 50-річчя існування і діяльности Українського Народного Дому в суботу, 20-го жовтня ц.р. забавою, яка відбудеться в залі УНДомі бенкетом в неділю, 21-го жовтня, в готелі Лемойн Менор о год. 5-ій по полудні. Ювілейний комітет очолює Мирон Яворський.

Минуло півсторіччя існування і діяльности Українського Народного Дому, який своєю діяльністю здобув гідне ім'я для української спільноти серед американського світу. Члени УНДому виконали й виконують обов'язок, який наложили основники — піонери.

У Видавництві „Сучасність" вийшли три книжки

Ню Йорк. — Цього року у Видавництві „Сучасність" вийшли три книжки: Василя Соколи „Така довга ніч, Спогади старого собаки", 90-сторінкова книжка, обкладинка Ореста Слупчинського. Ціна: 4.95 дол. Цю майстерно змальовану розповідь, з точки зору собаки, про долю собаки і про собачу долю його господаря у совєтській дійсності можна рекомендувати в однаковій мірі, молодим і старшим читачам.

Друга книжка Мойсея Фішбейна п.з. „Збірка без назви", це поезії-переклади. Вступна стаття — Юрія Шевельова; обкладинка — Надії Штендери. Ціна: 4.95 дол.

У третім, 239-сторінковім творі Михайла Хейфеца, п.з. „Українські силюети"; обкладинка Надії Штендери. М. Хейфец — колишній в'язень Мордовських таборів. Там у 1974-1978 роках він зустрівся і заприязнився з українськими політв'язнями В. Стусом, В. Чорноволом, М. Руденком, З. Попадюком, В. Овсієнком, та іншими, про яких він щиро і сердечно розповідає у цій книжці. Ціна: 10.95. „Українські силюети" вийшли також російською мовою. Ціна: 12.95 долярів.

Усі книжки можна набути в українських книгарнях, або замовляти в „Сучасності" у Н. Ільницької, 234 Вест 31 вул., Ню Йорк, Н. Й. 10001.

ТВОРИ О. ГУНЕНКА

Чикаґо. — В Українському Інституті Модерного Мистецтва, 2320 Вест Чикаґо авеню, відбудеться виставка скульптур і графіки Олександра Гуненка. Виставка триватиме до суботи, 20-го жовтня.

ДАНІЕЛЬ ОРТЕҐА, провідник урядової хунти Нікараґа і кандидат на президента від сандіністського уряду, прибув з Ню Йорку до Лос Анджелесу у четвер, 4-го жовтня ц.р., щоб прохати підтримки для своєї партії у зв'язку з виборами, що відбуватимуться в його країні наступного місяця. Запляноване прийняття на лосанджелівському летовищі і зустріч з виконуючим обов'язки мейора міста Ґрейс Дейвис були відкликані з охоронних міркувань. Натомість Д. Ортеґа під сильним конвоєм поліції від'їхав на приватні зустрічі з офіційними особами. Промовляючи в Об'єднаних Націях у Ню Йорку, у вівторок, 2-го жовтня, Ортеґа заявив, що ЗСА, починаючи з 15-го жовтня, окупують його країну, щоб саботувати жовтневі вибори. Це негайно заперечили Білий Дім і Державний департамент.

ПІСЛЯ 42-ОХ РОКІВ

СИН ЗУСТРІВ БАТЬКА В ЛОНДОНІ

Ню йорк (В.Д.). — В середу, 3-го жовтня ц.р., агентство Юнайтед Пресс Інтернешенел подало таку вістку з Лондону:

Степан Терлецький бачив останній раз як його батько з витягненими руками біг побіч ґестапівського товарового поїзду, в якому везено молодого українця на примусові роботи до Німеччини під час Другої світової війни.

Вони зустрілися знову минулого вівтірка вечером — 43 роки пізніше. Батько має тепер 81 рік. Син його є членом британського парляменту.

„Це дійсно чудо", — сказав молодий Терлецький. Я такий радий, що мій батько є тепер тут в найкращій країні світу".

С. Терлецький, який збудував нове життя в Британії після війни і став консервативним членом парляменту з округи Кардіфф Вест, з'єднався зі своїм батьком Олександром на летовищі Гітров в Лондоні, куди старший Терлецький прибув літаком з Москви.

„Я прибув сюди без одного сотика, не вміючи читати і писати. Тепер я є членом парляменту — членом колиски демократії", — сказав С. Терлецький між усміхами і сльозами.

Обидва Терлецькі бачили себе на залізничній станції в селі Антонівка біля Львова, коли 15-літній Степан був у ґестапівськім поїзді в дорозі до Німеччини на примусові роботи.

„Я мав можливість простягнути руку батькові, яку він вхопив", — продовжував Степан. „Тоді він біг побіч поїзду, тримаючи мою руку так довго як він міг, аж доки поїзд не виїхав зі станції".

Олександер, який опинився в Іркутську, Сибір, думав, що його син не живе, але лист та знімка перепачкована з табору примусової праці, доказали, що син живий, і вони почали вимінюватися листами.

„Він приїхав тепер сюди на два тижні, під час яких він розкаже мені про своє життя за останні 42 роки, а я йому розкажу про моє життя. Разом це 84 роки історії" — сказав С. Терлецький.

Степан, який зумів розбудувати дуже успішне готелеве підприємство з рестораном звернувся за допомогою до британського міністра закордонних справ, Джефрі Гова, в справі інтервенції в совєтському уряді для видачі візи для батька.

Олександер тепер є інвалідом і мусить вживати інвалідське крісло. Коли обидва мужчини зустрілися на летовищі, вони обнялися, плачучи ревно.

Олександер не говорить по-англійськи, але син його переклав слова батька, кажучи, що „він є дуже вдоволений, що він є тут. Він є спрагнений, але поза тим почувається дуже добре. Його тільки вчора повідомили про це, що йому дозволено виїхати".

В товаристві Степана була його англійська дружина Мері, яка сказала: „Я невимовно рада його зустріти — він тепер зустріне наших дочок".

Коли Олександер вперше зустрів Мері, він поцілував її руку, а вона передала йому букет квітів, обоє залиті сльозами.

Відмовляють дозвіл на виїзд

Москва. - Колишній член Московської Гельсінкської Групи, 73 -річний Науд Мейман повідомив західніх журналістів минулого тижня у Москві, що він подав прохання до Конференції контролі озброєння допомогти його дружині виїхати закордон для лікування рака.

Мейман дав західнім журналістам відкритого листа, до закордонних туристів в СССР і, посередньо, до Адміністрації президента Роналда Реґена та Стокгольмської конференції европейськокї безпеки і роззброєння.

Він також розповів, що його дружині Іппі Кітросской відмовлено дозвіл на виїзд закордон для лікування рака шиї, не дивлячись на те, що вона отримала запрошеня від Швеції, Франції, Ізраїля і ЗСА.

Американцям відомі терористи

Вашінґтон. — Хоч і досі з певністю не вдалося встановити, хто є спричинником двох терористичних актів-нападів тягарівок з вибуховими речовинами на американську амбасаду в Бейруті, Ливан, зокрема останнього нападу, коли загинуло 14 осіб, в тому числі два американці, — проте слід розвідки веде до мусулманської мілітаристичної групи, відомої у Ливані під назвою „Гезбаллаг", тобто „Партія Бога".

Про це сказав речник американського Уряду в четвер, 4-го жовтня, у Вашінґтоні, додаючи, що здогадно базою для цієї групи є Баальбек в Бекаа, ливанській східній долині.

Ця ж група, згідно з речником Вашінґтону, найправдоподібніше відповідальна і за минулорічні трагічні вибухи самогубної тягарівки з вибухівкою в Бейруті, знову під амбасадою ЗСА і під бараками морських піхотинців, коли вони завалилися і загинуло в їх руїнах 248 американських вояків. Ця ж група спричинила і вибух в Кувайті також коло американської амбасади.

Суддя відкинув прохання атентатчика

Вашінґтон. — Джан Гінклі, 29-літній чоловік, що 30-го березня 1981 року зробив замах на життя прежидента Роналда Реґена, звернувся до суду з проханням дати йому деякі привілеї: дозволити телефонувати йому і до нього без перевірки телефонічних розмов; давати інтерв'ю та проходжуватися щодня одну годину по подвір'і шпиталю.

У тій самій судовій залі, де відбувався 9-тижневий процес над ним у 1982 році, Гінклі перед суддею вашінґтонського районного суду Баррінґтоном Паркером твердив, що тепер він вже не та людина, якою він був у часі замаху. „Я був тоді психічно хворою молодою людиною... але я вже ніколи не завдам шкоди жадній іншій людині", — сказав Гінклі, який перебуває у заведенні для психічно хворих — шпиталі Ст. Елізабет у Вашінґтоні.

Гінклі твердив, що лікування йому допомогло й тепер він, мовляв, не потребує „охорони від самого себе" та засобів максимальної охорони, які застосовуються до нього, назвавши їх „зайвими і непотрібними".

Суддя, проте, відкинув його прохання, хоч і твердив, що спостережено деякі поліпшення у стані психічного здоров'я Гінклі.

ВИСТАВКА М. БЕРВІНЧАКА

Ню Йорк. — В приміщеннях Українського Музею, 203 Друга авеню, у суботу, 13-го жовтня, відбудеться відкриття виставки „Офорти Миколи Бервінчака". Початок — год. 7-ма вечора. Виставка триватиме до 4-го листопада. Години відвідування: від год. 7-ої вечора до год. 10-ої.

Буш оспорює рішення Податкової служби

Вашінґтон. — Податкові справи віцепрезидента Джорджа Буша, хоч на перший погляд виглядають начебто не в порядку, насправді такими не є, і даремно преса, симпатизуючи з Джералдін Ферраро, намагається у податкових справах ставити „знак рівняння" поміж обома цьогорічними віцепрезидентськими кандидатами.

З Дж. Бушем справа мається так: йому довелося в червні цього року заплатити додатковий податок, — „не доплату" до податку за 1981 рік, в сумі 198,000 долярів тільки тому, що його власність, яку він продав за півмільйона долярів, купуючи собі інший дім — єдиний будинок, що в нього є, пораховано Внутрішньою податковою службою (IRS) не як „головну його резиденцію", а як „другу", бо, мовляв, він же має „головну резиденцію" у Вашінґтоні. Якщоб IRS визнав власний дім Буша за „головну резиденцію", що логічно мусіло б бути, — то прихід з продажу згаданого Бушового будинку в Кеннебанкпорті, Мейн, взагалі б не оподатковувався, як це діється на підставі закону про продаж і купівлю хати, для кожного домовласника в Америці. Отже всі Бушові податкові труднощі зводяться до дефініції „головної резиденції", що арбітрарно визначено не на його користь.

Тим часом Буш погодився з таким оборотом справи, бо вибори вже недалеко, але він і його адвокати плянують відкликатися до суду за остаточним вирішенням справи дефініції про резиденцію і Буш може сподіватися навіть звороту йому грошей заплачених у додатковому податку за продаж дому.

Інший, менший закид проти Буша, що він не подав у 1981 році, у податковому звіті суми 29,000 долярів, що становила надвишку з фондів на його віцепрезидентську кампанію в 1980 році, Буш також пояснив зовсім логічно із залишених з кампанії 85,000 долярів, він віддав 32,000 дол. як даток на Республіканський крайовий комітет, дещо вжив на устаткування його бюра у Вашінґтоні і на заплату пізніх витрат в ході кампанії. Проте суму 29,000 долярів з того Податкова служба порахувала за „прибуток" і з них Дж. Буш мав заплатити приблизно 15,000 долярів, що він і вчинив в червні цього року (вони входять в суму додаткового податку 198,000 долярів).

Існують вигляди на відтягнення ізраїльських військ

Бейрут, Ливан. — Тепер, коли і в Ливані, і в Ізраїлі при кермі державою є „уряди національної згоди і єдности" — в Ізраїлі це уряд Шімона Переза, складений з лейбористів і членів попередньо привладної партії Лікуд, а в Ливані — об'єднаний уряд Рашіда Карамі, — **є вигляди на відтягнення** ізраїльських військ з окупованого ними вже два роки південного Ливану.

Але є і труднощі: уряд Ливану, не довіряючи слову ізраїльців, бажає, щоб переговори про відтягнення військ Ізраїля вели американці, а ЗСА й Ізраїль уважають, що ливанці й жиди мають переговоювати безпосередньо одні з одними.

Нове у цій справі є те, що під впливом згідних на компроміс лейбористів ізраїльці вже не ставлять передумови, щоб одночасно з відтягненням військ Ізраїля відтягла б теж свої стаціоновані в Ливані військові сили Сирія.

В АМЕРИЦІ

СЕНАТ І ПАЛАТА Репрезентантів, старaючись знайти компроміс у справі покриття бюджету на фінансові розходи Уряду на дальших 12 місяців, 4-го жовтня ц.р. винесли законопроєкт, який на жаль, ухвалено дещо запізно, бо звільнено із праці 500,000 федеральних урядовців, яких наново у п'ятницю, 5-го жовтня затруднено. Вправді, 25-го вересня Палата Репрезентантів вже була ухвалила одну версію цього законопроєкту, але законодавці обидвох палат мусять ще прийти до певного компромісу у багатьох неузгодженнях цього законопроєкту. Щоважливіше немає певности, що президент Роналд Реґен погодиться його підписати.

АДМІНІСТРАЦІЯ ПОСАДНИКА Ню Йорку Едварда Кача в бажанні, щоб охоронити перед дальшими зловживаннями дітей їхніми опікунами чи вчителями заплянувала перевести акцію відбиток пальців десяток тисяч виховників. **У четвер, 4-го жовтня, Міська рада комісії фінансів відповіла прихильно на прохання адміністрації Е.Кача** і погодилася виплатити 1,1 мільйон долярів, щоб покрити кошти цієї акції. Згідно із словами Рафаеля Ґордона, заступника комішенера слідчого департаменту, щоденно 400 осіб залишатимуть відтиски своїх пальців. Він також сказав, що з його департаменту уже затруднили для цієї праці людей, які тепер переходитимуть спеціяльний вишкіл і на протязі півтора тижня вони зачнуть в цій справі акцію.

ЄПИСКОП ФРАНСИС ДЖ. Мугаверо у своєму пастoральному листі, що його відчитають цього тижня у неділю по всіх римо-католицьких церквах під час Богослужб по всій Америці, як один із циклу церковної програми „Вшановуймо життя у неділю" — у суворому тоні картає і осуджує леґалізацію абортів. У цьому листі він пише „Аборт допровадив наше суспільство до цього, що воно погоджується з існуванням іншого зла, щогірше, це заохочує суспільство до фальшивої конклюзії, що людина має право до життя і смерти. Цей ароґантний цинізм у нашій країні допровадив до свідомих вбивств немовляткалік по багатьох шпитальних яслах". Цього роду церковні послання виготовляють й інші римо-католицькі єпископи, включно із нюйоркським архиєпископом Джаном Дж. О'Коннором.

ІЗ 15-ИМ ЖОВТНЯ ФЕДЕРАЛЬНІ і стейтові аґенції закінчили своє трирічне підпільне слідство над безкарним і нелеґальним полюванням на звірят по лісах і водах Америки, заарештувавши понад 20 осіб, і внісши скаргу проти 30-ти нелеґальних мисливців. Ця акція п. н. „Операція проти вбивників задля трофеїв і для охорони риб і тварин у природі-викривала мисливців, які нелеґально полювали на численних звірят і птахів, хоронених аґенціями тому, що сьогодні їх дуже мало і потрохи вони зовсім вимирають: золоті орли, гірські льви, і великорогі вівці, особливо з теренів Єлловстовн Парку. Одні мисливці їх вбивали, просто із мисливського гону, інші — ці рідкісні породи звірей чи птахів, наприклад, соколів перепродавали на чорному ринку, зокрема на Далекому Сході. Федеральні і стейтові аґенції перепроваджували облави за нелеґальними мисливцями по різних стейтах Америки: Монтана, Кольорадо, Каліфорнія, Вайомінґ, Тексас, Фльорида, Мейн та Небраска.

РЕҐЕН І МОНДЕЙЛ ПРОВЕЛИ ДЕБАТИ

Президент Р. Реґен і В. Мондейл вітаються перед дебатами, що їм приглядаються біля 100 мільйонів осіб на телебаченні.

Луївілл, Кентакі. — Перша з двох дебат поміж президентом Роналдом Реґеном і демократичним кандидатом Волтером Мондейлом на тему економіки країни й інших питань внутрішньої політики, що стали предметом гострих розходжень між обома кандидатами на президента країни, відбулася тут у неділю, 7-го жовтня, о 9-ій год. вечора.

Кандидати відповідали на питання панелістів трьох журналістів — Даяни Соєр від Сі-Бі-Ес Нюз, Фреда Барнса від „Балтимор Сан" і Джеймса Вайгарта від часописів „Скриппс-Говард", який до минулого місяця був редактором нюйорського часопису „Дейлі Нюз". Модератором панелю була Барбара Волтерс від Ей-Бі-Сі.

Дебатуючи про питання внутрішнього характеру — податки, аборти, релігія, дефіцит у бюджеті Уряду та здібності й якості провідника країни — кандидати недвозначно виявили перед приблизно 100-мільйоновою авдиторією глядачів і слухачів, що слідкували за цією дебатою по всіх головних телевізійних мережах, ґрунтовну різницю поглядів в усіх питаннях внутрішньої політики, які їм ставили панелісти.

Одною з найгостріших була дискусія про систему соціяльного забезпечення, коли після кількакратного повторення Мондейлом обвинувачень, що, мовляв, Реґен зменшив і, якщо буде вибраний на наступні чотири роки продовжуватиме зменшувати соціяльне забезпечення, Президент сказав, що він примушений зробити вийняток з правила, що Президент не сміє казати „ніколи", запевнивши, що він ніколи не зменшить допомоги соціяльного забезпечення, як не зробив цього і в минулому. Що соціяльне забезпечення, навпаки, завдяки його Адміністрації, має тепер під собою нарешті, тривкий ґрунт.

У справі зменшення дефіциту в урядовому бюджеті Реґен знову обстоював думку, що для цієї мети збіль-

(Закінчення на стор. 4)

У СВІТІ

РОДИННІ АРХІВИ Й ІНШІ ДОКУМЕНТИ, пов'язані з родиною Конфуція, великого китайського мислителя, закриті для сторонніх протягом 2,400 років, тепер будуть відкриті для всіх китайців і для чужоземних учених, які бажатимуть познайомитися з їхнім змістом, — згідно з пекінською газетою „Китайський щоденник", що подав цю вістку на своїх сторінках в середу, 3-го жовтня. Бюро державного архіву має 9,100 томів про Конфуція в його місці народження в Квуфу в східньому Китаї, які досі недоступні, бо „клясифіковані". В них записані метрики народження, посвідчення смерти, одружування, ритуалів і зайнять нащадків Конфуція протягом довгого-довгого часу. Нащадки ці мають спільне родинне прізвище Конґ. За часів надмірного панування радикальної лівиці у Китаї під час перших декат комуністичного режиму Конфуцій був заборонений, як „ідейно чужий і ворожий" новій ідеології, але тепер Конфуція реґабілітовано, як „найбільшого китайського філософа".

В ПІВДЕННІЙ АФРИЦІ, де є майже постійно расове напруження поміж білою меншістю, що є при владі, й чорною більшістю, яка не має виборчих прав, шестеро кольорових противників апартеїду попросили Америку про азиль. Вони всі організували нещодавні бурхливі протести й заколоти проти перших 'загальних' виборів до парляменту у вересні цього року, до яких були допущені тільки індуси-африканці, але недопущені чорні африканці. В гострих сутичках з поліцією було чимало поранених і вбитих, і тому уряд прем'єра П. Боти уважає цих шістьох організаторів протестів „збройними заколотниками", а не тільки „дисидентами". ЗСА відмовилися прийняти цих втікачів (вони переховуються тепер в британській амбасаді в Дурбені, Південна Африка), бо Р. Бота, південноафриканский міністер закордонних справ заявив, що надання Америкою цим африканцям права азилю його уряд розцінюватиме як„заохочування до кримінальних дій". З Південною Африкою Америка веде жваву торгівлю. Такі зносини поміж ЗСА і Південною Африкою, — кажуть речники Адміністрації Роналда Реґена, — дають можливість доцільніше впливати на зміну на краще режиму Боти, досі несправедливого для чорних. Коли б, натомість, у протесті ЗСА цілковито зірвали б зносини з Південною Африкою, — то справи були б гірші і для чорних. До речі, такі ж відносини ЗСА з Південною Африкою були й за демократичної Адміністрації у Вашінґтоні.

ДИРЕКТОР ВИЗНАЧНОГО польського колективу „Театру восьмого дня" Ясх Рачак заявив, що театрові загрожує „зникнення з театральної сцени" в наслідок того, що комуністичний уряд Польщі відмовив йому державні фонди та сконфіскував театральне устаткування. „Театрові восьмого дня", 10-членній драматичній групі, що виступає у Познані, уряд відмовив дозвіл на виступ у фестивалі в Швайцарії, базуючи цю заборону тим, що театр підтримує зв'язки з провідним польським дисидентом Адамом Мічніком. Ця театральна група була створена в 1964 році і виступала в різних країнах — в Італії, Австрії, Югославії, Бельгії, Західній Німеччині, Голляндії, Великобританії, Швеції та Мехіко.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Даймо їм молитовники!

Чотири Владики Української Католицької Церкви в Америці проголосили зворушливий заклик до всіх установ, організацій та окремих громадян, щоб вони склали пожертви на видання українською мовою молитовника, катехизму і Святого Євангелія для українців у Польщі, бо без цих основних релігійних книжок неможливе навчання дітей і молоді правд Христової віри. Доказуючи ще раз, що вони, Владики УКЦеркви в Америці, з Митрополитом Стефаном у проводі, це не тільки високі духовники, але й українські патріоти й громадські люди — як і первоієрарх Української Православної Церкви в ЗСА Блаженніший Мстислав, — вони звертають увагу на конечність зберегти кругло 800,000 українців у Польщі при рідній Церкві, що є найпершою передумовою збереження їх також як української національної особовости. Владики кажуть правду, що наші люди в Польщі линуть до Церкви: це доказала недавня подорож по всіх осередках скупчення українців у Польщі Архиєпископа Мирослава Марусина, секретаря Східньої Конґреґації, як радісно й урочисто вітали його скрізь, де він з'явився у наших земляків.

Українська громада в Америці виявила вже подивуґідний гін до жертвенности. Багатомільйоновими пожертвами здвигнено величаві храми, як церкву св. Юра в Ню Йорку, церкву св. Івана Хрестителя в Нюарку Н. Джерзі, церкву свв. Володимира і Ольги у Чикаґо, Ілл. Створено науковий осередок в Гарварді, здвигнено пам'ятник Шевченкові у Вашінґтоні, уможливлюється існування і діяння Наукового Товариства ім. Шевченка, яке було примушене купити новий дім у Ню Йорку, утримується приватні українські школи при українських католицьких і православних церквах, які не дістають найменшої дотації з неукраїнських джерел. Зібрано великі суми на переселенчу акцію ЗУАДК-у, на допомогу потерпілим від повені в Юґославії, й продовжується допомогова дія у користь українців у Бразилії. Але наші Владики правильно вказують, що це „унікальна" справа, яку вони заторкують у своєму заклику: справа молитовника, катехизму і Євангелія рідною мовою, що їх не мають українці у Польщі.

Владики звертаються до редакторів і журналістів, щоб вони популяризували їхній заклик. Зайва просьба, бо їхній заклик сам собою „унікальний" і спонукує до різних рефлексій. Перш за все він пригадує жорстоке виселення українських автохтонів з їхньої рідної Лемківщини і переселення їх на „відзискані землі", де вони оточені ворожою супроти них атмосферою. Польський комуністичний уряд веде супроти українських громадян дворейкову політику: з одного боку дозволив на існування Українського Суспільно-культурного Товариства в Польщі з осідком у Варшаві (недавно було закрите, опісля відновлене) та його щорічного „Українського Календаря" і на церковні відправи в церкві Отців Василіян у Варшаві, з другого — не ставить найменшого спротиву асиміляційній акції, яку веде преса, школа і все польське суспільство, зокрема вороже супроти українців польське католицьке духовенство. Очевидно, це діється з наказу Москви, яка підюджує поляків проти українців і систематично веде ворожу пропаґанду в УССР проти Польщі, щоб ніяк не допустити до польсько-українського порозуміння, яке створило б автоматично єдиний фронт — проти „єдиної неділимої".

Заклик Владик спонукує теж до рефлексії на тему існування друкованих видань, безпосередньо присвячених Церкві і вірі. Таких періодичних видань чимало й існування — деяких дискусійне.

Але, очевидна річ, це не стосується потреби таких видань, як молитовник, катехизм і Євангелія. Але воно пригадує, що так само все ще нема англомовної „Історії України", відколи таки книга Михайла Грушевського видана Українським Народним Союзом, від років цілком вичерпана. Нема на терені всієї Америки між двома океанами такого дому, як Дім Івана Франка у Торонто, хоч дім „Провидіння" у Філядельфії трохи зближений до того типу. Не все, що друковано українською мовою, потрібне і корисне. Появилося чимало світських книжок, які задовольнили амбіції авторів, але вони не мають наукової ані літературної вартости. На тлі такої дійсности зворушливий заклик, що нема для дітей і молоді, виставленої на польонізацію, українського молитовника. Владики закликають до пожертв — навіть найменших сум, які виправдують народну правду що „громада по нитці, а бідному сорочка".

Даймо українським людям в Польщі молитовники, катехизми і Святе Письмо!

Степан Женецький

КРЕМЛЬ І АМЕРИКАНСЬКІ ПРЕЗИДЕНТСЬКІ ВИБОРИ

У давніх передреволюційних часах росіяни дивилися на Захід із великою погордою. З одного боку бачили в ньому матеріялізм, вільнодумство, соціялізм, розпусту і дуже обурювалися, коли цей, на їхню думку, декадентський, чи як вони говорили „гнилий" Захід, уважав росіян відсталими, чи майже дикунами. І дивно: хоч як росіяни ненавиділи Захід, але рівночасно вони також і його подивляли. Навіть Достоєвський, великий ненависник Заходу, подивляв його і виявляв до нього велику симпатію у своїх щоденниках і повістях.

Але з того часу як у Кремлі запанували комуністи, — настала нагла зміна у ставленні росіян до Заходу: погорду і недовір'я до нього заступила партійна лінія. Тут цікаво відзначити, що спочатку московські комуністи не розглядали Америки як частини Заходу. Вони вважали, що Америка, подібно, як Совєтський Союз, це „нова країна", ворожа до всякогоназадництва і традицій, яка головним чином звертає свою увагу на індустрію і технологію. У пізніших двадцятих і тридцятих роках у СССР проявлявся навіть свого роду „проамериканізм", який спричинили американські відвідувачі, що прибували великими групами до Совєтського Союзу. Ці американські відвідувачі, переважно комуністи і ліваки, поширювали серед американського загалу погляд, що „московський комунізм є американізмом двадцятого століття". Як воно не дивно, але багато американців повірило в цю казку.

Але зчасом погляд кремлівських ватажків на Америку, змінився. Така проґресивна і поступова країна, розвинута індустріяльно і технічно, без монархістичних традицій, дуже надається щоб стати комуністичною — чому ж вона цього не робить? Таким відсталим країнам, як якийсь там Сіям (Таїлянд) в Азії, Абісинія в Африці, чи навіть Італія в Европі, можна вибачити, що вони не вводять у себе комунізму, але чому не роблять цього американці? Це виглядало для совєтських верховодів непростимим гріхом, що над такою чудовою, модерною і проґресивною країною, за яку вони вважали Америку, панує монопольний капіталізм і великі міжнародні компанії, які поневолюють і використовують решту світу. Після початкового розчарування совєтських вожаків з того приводу до Америки слідувала погорда, а вкінці злоба і ненависть.

Щоб зрозуміти сучасне відношення Кремля до Америки, треба приглянутися рівнож зміні у ставленні американців до Совєтського Союзу. Коли напочатку московські комуністи дивилися на Америку очима европейських поглядів і пересудів, так тепер вони дивляться на неї крізь призму своєї власної доктрини. Щоб це зрозуміти, треба читати теж менше відомих совєтських письменників, таких як Авґуст Якобсон, який у своїй п'єсі „Шакали" виводить південноамериканського військового підприємця-капіталіста, названого там МекКенеді (!), у хемічних лябораторіях якого, чорних людей вживають для дослідів як... ґвінейських свинок! А що такі твори совєтських письменників менше або й зовсім невідомі на Заході, бо вони є рідко перекладані на чужі мови, Захід ніколи не може вповні зрозуміти, якими неймовірними засобами орудують совєти, щоб викривити правдивий образ Америки в очах своїх громадян.

В основному, Москва має два головні способи для відплати „зрадливій Америці" за відкинення комунізму. Першим і головним способом є розбудова аґресивної мілітарної потуги, при допомозі якої вона думає — якщо колись інші мирні способи не допоможуть — Америку, і весь Захід, „навернути" на комунізм — силою їх туди загнати. Другий спосіб — більш делікатний. Розбудовуючи свою воєнну машину, Москва рівночасно шукає за вислужниками і симпатиками в країнах Заходу, щоб за їхньою допомогою поширювати там свої впливи. Таких вислужників для себе вона шукає і серед американців. Одначе тому, що американська комуністична партія заслаба, щоб виконувати підривну працю для Совєтського Союзу, совєти шукають помічників серед спантеличених американських студентів, професорів, інтелектуалів і наївненьких лібералів, яких Ленін дуже влучно охристив „корисними ідіотами", а їх в Америці — досить багатенько.

Без огляду на те, чи американський загал є свідомий того, чи ні, Москва серед американців має багато своїх вислужників, власне таких „корисних ідіотів", за допомогою яких Кремль намагається впливати на американські президентські вибори. Це ми ясно бачимо, обсервуючи хід цьогорічних президентських виборів. Чи совєти потраплять зручно використовувати цих своїх свідомих і несвідомих вислужників, це інша справа, бож як це ми бачили під час виборів в Західній Німеччині минулого року, — вони перетягають струну.

Ясна справа, що в цьогорічних президентських виборах Москва бажає програ Роналда Реґена, Республіканської партії і консервативного руху. Доброю картою в цій грі є якраз ті „корисні ідіоти" — а таких

(Закінчення на стор. 4)

Прем'єра: Твори Ліни Костенко

Студія Мистецького Слова Лідії Крушельницької представить публіці в неділю, 21-го жовтня 1984 року, о годині 3-ій по полудні у Фешин Інституті Технолоґії, при 227 Захід 27-ма вулиця, прем'єру драматичної постановки Ліни Костенко „Казка про Мару" і Мандрівки Серця".

„Казка про Мару" — це не казка для дітей, але метафора в стилі народної казки, яка представляє проблему людської природи: Чи подобатися іншим? Чи подобатися собі? Марія, яку прозивали Марою, від народження — з правого боку хороша, а з лівого боку — потворна. Шукаючи поради на свою „дволичність" вона стає перед дуже важливим рішенням.

„Мандрівки Серця" більш серйозна річ. За її поверхнею фантастично-психологічної епічної дії ховається замаскований Совєтський Союз. Людина, яка народилася з неймовірно великим серцем, іде у світ шукати того, чим серце заповниться. В її духовій мандрівці, вона зустрічає різні появи — символи суспільних проблем і вічних чеснот. Приймає все це до серця, але щойно тоді, коли вона посміла протиставитися ворожій силі і попала у тюрму, пізнає свого „духа незламаного" і розуміє, що серце вповні виповниться тільки тоді, коли людина прикладе свою руку до будови свого народу.

Обидва дуже вимагаючі твори, вперше приготовлені на сцену в театральній постановці Лідії Крушельницької. До дуже оригінальної постави долучився ряд професійних сил. Музика — композитора Ігоря Соневицького. Хореографія „Мари" — Рома Прийма-Богачевська. В „Казці" також візьмуть участь танцюристи з групи Роми Прийми. Хореографія „Мандрівок" — Ольга Ковальчук-Івасівка. Проєкт оформлення і костюмів — Марійка Шуст. Мистець Микола Голодик відповідає за виконання оформлення разом із спеціяльними ефектами, якими ці твори багаті. За виконання костюмів відповідають Анна Мандзій і всі матері. Допомагають рівнож мисткині Наталка Литваківська і Роксоляна Климук та ряд інших молодих людей, які розмальовують оформлення і приготовляють фантастичні костюми, в які зодягнені ці, які виступають в „Мандрівках". Андрій Ганкевич відповідає за світло, а Петро Ганкевич — за озвучення.

Через великі технічні вимоги сцени і світла, Студії Мистецького Слова неможливо буде поїхати з цими творами в усі осередки. Тому заохочується публіку з Ню Джерзі і з інших сторін можливого доїзду не проминути цієї нагоди побачити незвичайну виставу в сучасному стилі.

Квитки можна набути в „Арці" в Ню Йорку і при касі в день вистави.

Марта Кічоровська-Кебало

Юрій Р. Рибак

ПЛАСТИЧНІ ГРОШІ

Наш знайомий завжди вірив у готівку і тому все зі собою носив упорядковану купочку долярів. Та одного дня притрапилося, що він усю свою готівку згубив, хоча його приятелі твердили, що він впав жертвою несовісного сусіда в автобусі. Це спонукало його до цього, що вже більше не носився з готівкою, а радше виробив свою власну чекову книжечку. Але з чеками не йшло, бо він не їздив автом, що є „офіційною" американською виказкою ідентичности.

Зрадів наш знайомий, коли трапилась нагода виробити собі кредитову картку, яка уповноважнювала до купна у даних крамницях, а тому, що зроблена з пластики звуть її теж „пластичним грошем". Не минуло багато часу, коли наш знайомий став великим прихильником пластичних грошей і пояснював, коли лише міг, про їхню вигоду як теж підкреслював, що в Америці є ця людина „чесна", яка купує на кредит. Вживаючи пластичні гроші чи пак кредитові карточки, їх власник не лише доказує, що можна йому довіряти, але й не потребує у потребі засягати короткотермінових кредитів, бо нинішній закуп платить нормально за місяць... А коли потрібно нагло витягнути гроші з банку, то при допомозі пластичної картки можна це зробити без огляду на день чи ніч.

Минув час і ми, знову, зустрівши нашого знайомого, дізнались про його новий життєвий досвід, що пластичні гроші — це нове чудо світу, одначе він назбирав їх стільки, що годі вже носити. Але цьому буде кінець, бо існують вже такі картки, що їх всі приймають і практично замість десяток вистачить мати дві або три... І він їх набуде, бо вибирається у подорож і очевидно не хоче возитись з „баґажем".

Подорож була повна вражінь, що можна було прочитати із листівок з привітом. А коли вернувся додому і ми знову зустрілись на одному із наших фестивалів, він розповів про подію, що викликала „один жах". А було це так: Відомо йому було, що пластичні гроші треба хоронити і не вільно їх згубити, бо є охочі собі їх присвоїти. Тому і не лише зробив їхній точний список, але й забезпечився на випадок крадежу. І ось місяць тому одержав своє зіставлення видатків (стейтмент) і не повірив очам, що мав заплатити кілька тисяч долярів! Він негайно зв'язався з місцем, що видало зіставлення і тут, по перевірці, довідався, що став жертвою звичайного обману.

Згідно з обрахуваннями населення ЗСА має коло 600 мільйонів активних кредитових карток, із яких кожного року 73 мільйони губляться, або падуть у руки злодіїв. У пересічному 20,000 карток денно вживають обманно. Цей обман у 1985 році осягне суму 2 більйонів долярів. Це великі гроші одначе відсотково — це неціла одна десята відсотка усіх трансакцій кредитних карток. Несовісні одиниці розвинули цілий ряд різних метод як використати цей засіб закупу і услуг у кримінальний спосіб. Різні приклади на це подає „Нілсон Рапорт", що охоплює постійно питання кредитових карток.

Наш знайомий довідався, що не лише треба берегти картку перед втратою, але і треба на неї постійно вважати. Коли, наприклад, дається її нечесному купцеві цей може зужити її для відрукування другого рахунку або замінити грошову суму пізніше.

У нинішній комерційній техніці замовлень при допомозі кредитових карток вистачає знати прізвище власника, число його конта та кінцеву дату важливости. Одержавши ці дані, обманець може зробити фальшиву картку або прямо замовити товар телефоном чи поштою. Обманець може теж стояти близько реєстраційної каси у крамниці і відписати чи затямити дані, або використати саму кальку чи копію рахунку. (Ці інформації легко дістати із крамничних смітників). Буває і так, що знайдену кредитову карточку, фальшівники заступають новими даними важливих існуючих конт.

Згідно зі законом, дозволено покупцеві задержати заплату рахунку чи його частини до часу вияснення. Тому дуже вказано, щоб завжди точно перевірювати кожне зіставлення і передержувати копії посвідок та рахунків. Слід бути надзвичайно осторожним із замовленням тепефоном або поштою і подавати дані кредитові картки лише тоді, коли є повне довір'я до даної сторони.

Очевидно, що треба мати повний список усіх карток, а носити при собі лиш ці, які необхідні та не держати разом із особистими виказками у кишені. Ніхто не лишає карток у авті, готелі чи іншому місці, де легко їх вкрасти. Вважають, що не зашкодить забезпечитись у випадку крадежі, але і тут треба бути обережним і знайти солідну і знану установу.

Думаємо, що наш знайомий переконався, що пластичні гроші не є нічим іншим як членом великої родини різної форми грошей, завданням яких є бути засобом виміни, а тому, що вони мають універсальне знання, треба на них вважати так довго, як довго нечесні люди мають намір їх незаконно використовувати.

Іван Коссак

Над Дністром

(Проза в поезії)

Вечоріє...

Ми стоїмо на березі і дивимося на величну панораму перед нами.

Червона велика куля сонця осідає в дими далеких фабрик, комини котрих чорніють на виднокрузі. Коло наших ніг ніжно хлюпочуть брудненькі, аж чорні хвильки і де-не-де у воді видніється рибка догори животиком. Тиша навкруги, тільки гуркочуть трактори на колгоспних полях, переорюючи дозрілі помідори і огірки, та шофери, що миють вантажні авта, дуже голосно розмовляють. Не відомо, про що вони ведуть мову, бо чути тільки вульґарні слова лайки, що линуть над водою; вони, відбившись від високих скель, вже підсилені досягають наших вух.

Надзвичайно!

Згори до Дністра легко і весело дзюрчить і скаче по камінням потічок. Від нього смердить, він брудний і з піною, бо до нього скидають гній і зливають гноївку з навколишніх свиноферм.

В долині видніється ліс старих залізо-бетонних конструкцій, стовпів електропередач і коминів. Між ними поблискують озерця сірчанокислі, над поверхнею яких, похитуючись, танцюють білуваті випари. Величні стовпи диму підпирають небо, забарвлюючи його в чорний колір. Дихаєш — не надихаєшся, бо нема чим...

Чудово!

Налюбувавшись природою, ми збираємося додому. Кинувши останній погляд на ріку, бачимо, як мимо нас пропливає велика туша свині. Відпочилі і радісні, ми повертаємося додому, щоб завтра з новими силами і оновленим почуттям йти до праці виконувати і перевиконувати пляни п'ятирічки.

Прекрасно! Де ще може бути так?

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

Д-р Осип Кравченюк

ТЕРНОПІЛЬЦІ В АМЕРИЦІ

I.

Коли під кінець минулого століття еміґраційна гарячка поширювалася на західньоукраїнських землях, вона охопила спершу Лемківщину, відтак Бойківщину, і могло видаватись, що на черзі будуть східні прикарпатські райони. Та так воно не сталось. Бо після лемків і бойків, найчисленніші групи українців, що виїздили до Америки, рекрутувались, крім околиць Рогатина, з Тернопільщини. Тернопільські еміґранти становили у більшості другу хвилю еміґрації, хоч і не бракувало одиниць, які залишили рідні сторони вже в останніх двохдесятиліттях XIX століття. Ось, наприклад, Іван Дольний, уродженець Настасова, був уже у Шенандоа в час, коли там приїхав у грудні 1884 року о. Іван Волянський, а 1886 року приєднався до них Антін Петровський зі Сущина біля Микулинець. Цей останній одружився 1882 року з Марією Малис, дочкою дяка у Настасові, познайомився там з Дольним, відтак переписувався з ним, коли той був уже в Америці і вкінці також виїхав туди. Присутність цих двох іміґрантів з Тернопільщини була дуже на руку о. Волянському, бо з ними він міг легше знайти спільну мову чим із численними лемками і закарпатцями.

Іван Дольний працював у Шенандоа дяком і допомагав нашому першому священикові при складанні видаваної ним газети „Америка", а Петрівський поробив для друкарні столи, станки на черенки, стільці для друкарів, полиці тощо. Цей останній виїхав у 1888 році із Шенандоа і пішов шукати щастя у Канаді, де жив півтора року. По численних пригодах він вернувся до Америки, побував деякий час у Міннеаполісі і Денвері та вкінці опинився знову у Шенандоа. Звідтіля він перенісся у 1897 році до Джерзі Сити, де відкрив власну корчму.

З Настасовом були пов'язані не тільки два вищезгадані іміґранти-піонери. Також у пізніших роках це село дало чи не найчисленнішу групу еміґрантів із Тернопільщини. Найбільше їх було Нюйоркському стейті, у містах — Лякаванна (також із Сущина), Коговсі, Гадсоні і Обурні біля Сиракюз, під час коли інші їхні односельчани поселились у Пенсильванії і працювали у копальнях твердого вугілля у Монессені і Маганой Плейн. У самому місті Ню Йорку перебували українці з Микулинець і Бірок Великих, а в Нюарку жили іміґранти з Малашівців, Домаморича і Константинівки. У стейті Ню Джерзі знаходимо наших земляків із Острова (Ровей), Чернихова (Бриджтон) і Кутковець (Перт Амбой). У Пенсильванії працювали колишні мешканці Дубовець (Бетлегем і Вілкс-Беррі), Домаморича, Чернелева і Прошови (Філядельфія), Бірок Великих (Аліквіппа), Чистилова (Піттсбурґ), Луки Великої і Чернелева Мазовецького (Маганой Плейн). Тернопільці жили також у Ансонії (Острів, Березовиця Велика), Ню Гейвен (Довжанка), Провіденс, Ровд Айленд, (Застав'є і Баворів), Янґставні, Огайо (Мишковичі), дальше у Дітройті (Глядки), Чикаґо (Тернопіль і Воробіївка) та в Ст. Люїсі (Ласківці).

Іміґрантів із тернопільського повіту зустрічаємо також у Бриджпорті, Конн., (фабрики автобусів), Ґлестонбері, Конн, (фарми і різні фабрики), у Бейоні, Н. Дж. (фабрики огрівачів, мила, сірки, фарб, шовку та кравецьких робітнях), на фармах у Айсліп, Н. Дж., дальше у Наяґра Фоллс, Н.Й. (фабрики хемічних виробів), Трой, Н.Й. (фабрики заліза та кравецькі робітні), Аллентавні, Па. (фабрики цементу), Сімпсоні, Па. (копальні вуґілля, фарми, будова доріг), у Пеорії, Ілл. (чищення вікон), Сеґіно, Миш. (фабрики заліза).

Іміґранти з Тернопільщини відограли дуже важливу ролю у всіх ділянках життя української громади в Америці. Серед священиків визначилися особливо брати Лотовичі. Старший з них, о. Володимир Лотович, народився 13-го вересня 1880 року у Гаях Шляхтинецьких. Відбувши середньошкільне навчання у тернопільській гімназії, він студіював теологію у Львові, а висвятившися на священика у 1910 році виїхав на місійну працю до Америки. Працював у парафіях у Едвардсвіллі, МекАду, Гейзелтоні (1912), Честері (1913), Алден Стейшені і Ґлен Лаєні (1914), відтак був парохом церкви св. Духа у Бруклині (з 1914 року), звідки, 18-го жовтня 1925 року перейшов до Джерзі Сиcти, де залишився до своєї смерти 28-го квітня 1955 року. Тут оснував у січні 1934 року Марійську Дружину і Товариство св. Імени (7-го жовтня 1937) і був їхнім духовним провідником. Крім праці для церкви, о. В. Лотович поклав великі заслуги для українського шкільництва. Він причинився до видання Букваря для народних шкіл, а в Честері оснував при побудованій ним церкві українську парафіяльну школу, для якої місцева шкільна влада признала 1913 року окремого вчителя, що уможливило цілоденне навчання.

Заходами о. Лотовича почалось цілоденне навчання також у школі при церкві св. Петра і Павла в Джерзі Сиcти (з 7-го вересня 1949 року). Він брав активну участь у підготові до відкриття першої української католицької вищої школи у Стемфорді (1933 р.), а для УПТ „Рідна Школа", якого був членом і добродієм, організував часті грошові збірки.

Крім цього о. В. Лотович був одним із провідних членів СУК „Провидіння". Він допомагав організувати його відділи і був його головним предсідником (1938-41), відтак заступником Головного Покровителя (від жовтня 1944-1953). На першому конґресі американських українців 24-го травня 1940 року у Вашінґтоні, на якому постав Український Конґресовий Комітет, о. Лотович репрезентував СУК „Провидіння". Ще у 1922 році він причинився до оснування „Об'єднання Українських Організацій у Америці", був касиром Українського Народного Комітету, а 1934 року став членом Українського Народного союзу і пізніше довершив посвячення Союзівки. Прізвище о. Лотовича залишиться назавжди у вдячній пам'яті численних скитальців, що прибули до Америки у 40-50-их роках. Для них він вишукував серед своїх парафіян спонзорів, а пізніше давав їм під церквою тимчасове приміщення і допомагав цінними вказівками й порадами. До кінця свого життя о. В. Лотович не переставав цікавитися питанням визволення України та усіма справами української еміґраційної спільноти. За особисті чесноти та за корисну працю Митрополит Константин Богачевський надав о. В. Лотовичеві звання дієцезального радника та декана Ню Йорку.

(Продовження буде)

Висловили вдячність українцеві

Перша Лейді Ненсі Реґен з південнокорейськими дітьми, поруч з нею — Ярослав Балабан.

В американській пресі появилися недавно вістки, що здоров'я двох дівчаток-корейок, яких Перша Лейді Ненсі Реґен, повернувшись із подорожі до Південної Кореї, в якій вона супроводжувала президента Р. Реґена в листопаді минулого родку, значно покращало.

Ці дівчатка перейшли операцію серця і лікувалися в Ст. Франсис шпиталі в Розлин, Н. Й., де, до речі, працює українець Ярослав Балабан, який керує там відділом харчування для пацієнтів. За його непересічну відданість своїй ділянці, зокрема його дбайливість в опікуванні оперованими в цьому шпиталі незаможніми дітьми, він діставав признання від адміністрації шпиталю не раз. Цим разом він удостоївся особливого признання — від Першої Лейді країни за піклування і уприємлювання перебування двох південнокорейських дівчаток, якими займалася Ненсі Реґен., Перша Лейді вислала йому особисту теплу подяку, до якої долучився екзекутивний адміністратор шпиталю Томас Танні від імени персоналу Ст. Френсис шпиталю.

Діяльність Наукової Ради при СКВУ

Успіх праці наукових установ залежить від трьох основних чинників: солідного плянування діяльности і реалізації наукових проєктів і задовільної організаційної структури та активної співпраці членів даної установи, і задовільної матеріяльної бази.

Після відбуття Загальних Зборів Наукової Ради (2-го грудня 1983 року) під час Конгресу СКВУ в Торонто діяльність цієї світової надбудови українських наукових установ на Заході розвивалася у двох головних напрямах: організаційної розбудови Наукової Ради й опрацювання конкретного пляну її дії протягом наступних чотирьох років. До уваги ми брали підневільний стан української науки в совєтській Україні, який позначується нагальною русифікацією усіх ділянок українознавчих студій, теперішній стан українознавчих наук на Заході, і головні завдання української науки і українських науковців у діяспорі

Треба підкреслити, що Наукова Рада при СКВУ, у відносно короткому часі, зуміла накреслити конкретний плян своєї дії і розгорнула свою діяльність у всіх країнах, де існують українські наукові установи. Ми завжди заступали думку, що українську громаду у вільному світі треба інформувати про діяльність і пляни праці українських наукових установ, які діють у великій мірі завдяки матеріяльній допомозі української громадянства. Саме тому бажаємо поінформувати ширші кола української громади про пророблену працю Наукової Ради при СКВУ і про наші пляни дальшої діяльности.

Організаційна структура і членство Наукової Ради

Протягом шести місяців пощастило об'єднати в Науковій Раді всі головніші українські науково-навчальні, наукові і академічно-професійні установи у вільному світі, які займаються українознавчими дослідами і сприяють дальшому розвиткові українознавства на Заході. На увазі маємо діючі установи в Австралії, Америці, Европі і Канаді. Цим самим Наукова Рада при СКВУ стала правдивою світовою надбудовою українського наукового життя у діяспорі, яка діє, як автономна одиниця у схемі СКВУ.

В склад Наукової Ради входять такі установи і їхні представники: Европа — Український Вільний Університет (ректор проф. Володимир Янів); Український Католицький Університет (ректор о. Іван Музичка), НТШ в Европі (проф. Аркадій Жуковський, заступник голови); УТГІ в Німеччині (ректор І. Майстренко); Америка (ЗСА): Асоціяція Українських Університетських Професорів (проф. Михайло Пап, голова), УВАН в Америці (проф. В. Омельченко, генеральний секретар), НТШ в Америці (проф. Ярослав Падох, голова), Українське Історичне Товариство (проф. Любомир Винар, голова), Українська Бібліотечна Асоціяція (проф. Дмитро Штогрин, голова), Асоціяція Українських Університетських Професорів (проф. Осип Мартинюк, секретар); Канада: НТШ в Канаді (д-р Богдан Стебельський, голова) УВАН у Канаді (проф. Михайло Марунчак, голова), Інститут ім. С. Петлюри (проф. О. Підгайний, голова); Австралія: НТШ в Австралії (д-р Роман Микитович, голова), Центр українознавчих студій (проф. Наталія Пазуняк).

Як бачимо, Наукова Рада охоплює 14 установ у різних країнах поселення. Ми віримо, що в майбутньому, їхнє число збільшиться; проте тут треба підкреслити, що після Другої світової війни перший раз об'єднано в одному координаційному центрі таку кількість українських наукових інституцій, які несуть відповідальність за стан і розвиток українознавчих дисциплін поза межами України.

Наукова Рада складається із Президії і членів-відпоручників або делеґатів їхніх

(Закінчення на ст. 4)

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ в Нюарку, Н. Дж.

повідомляє, що

в неділю, 14 жовтня 1984 р., о год. 3-ій по пол. в залі „Чорноморської Січі" в Нюарку, Н. Дж.
680 Сенфорд Авеню

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

до участи в яких є запрошені і зобов'язані всі члени Окружної Управи, всі відділові урядовці та делеґати на 30-ту Конвенцію наступних Відділів:

14, 27, 37, 43, 65, 76, 133, 142, 172, 214, 219, 234, 306, 322, 340, 371, 413, 459, 490

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття
2. Перегляд-провірка організаційної праці Округи за останні місяці
3. Слово головного предсідника УНС — д-ра ІВАНА О. ФЛИСА
4. Обговорення осінньої кампанії і загальних союзових справ
5. Схвалення організаційного пляну праці на останні місяці цього року
6. Внески, побажання, запити і закриття зборів

У зборах візьмуть участь:

д-р Іван О. Флис, головний предсідник УНС
д-р Нестор Олесницький, гол. контролер УНС
Андрій Кейбіда, головний радний УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:

Юліян Баранюк, *голова*
Олександер Лісевич, *секретар* — Володимир Боярський, *касир*

Увага! *Увага!*

Пассейк, Патерсон, Ратерфорд, Магва і околиця!

В суботу, 13-го жовтня 1984 р., о год. 6-ій веч. в приміщенні Української Централі
при 240 Говп Авеню, ПАССЕЙК, Н. Дж.

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ
Окружного Комітету Відділів УНС ПАССЕЙСЬКОЇ ОКРУГИ

до участи в яких є запрошені й зобов'язані всі члени Окружної Управи, як рівнож всі Відділові урядовці й делеґати 30-ої Конвенції слідуючих Відділів:

42, 64, 134, 182 і 394

НА ПОРЯДКУ ДНЯ:

1. Відкриття
2. Перегляд-провірка організаційної праці Округи за останніх 9 місяців
3. Слово головного організатора УНС — СТЕПАНА ГАВРИША
4. Обговорення осінньої кампанії і загальних союзових справ.
5. Схвалення організаційного пляну праці на останні місяці ц. р.
6. Внески, побажання, запити і закриття зборів

У зборах візьме участь —

Степан Гавриш, головний організатор УНС

За ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Петро Головачук, *почесний голова* — о. протоієрей Мирон Пахолок, *почесний голова*
Іван Хомко, *голова* — Василь Марущак, *секретар*
Іван Блиха, *касир* — Павло Воїнов, *голова К. Комісії*

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Монтреалі, Квібек, Канада

повідомляє, що

в понеділок, 15-го жовтня 1984 р., о год. 7-ій веч. в залі Пластової Домівки в Монтреалі, Канада
при 3355 Дандуранд

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ
Окружного Комітету Відділів УНС МОНТРЕАЛЬСЬКОЇ ОКРУГИ
получені зі святкуванням
90-ЛІТТЯ УНСОЮЗУ

До участи в нарадах запрошується відділових урядовців та конвенційних делеґатів наступних Відділів:

434, 448, 465, 471, 473, 474 і 492

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття
2. Провірка організаційної праці Округи за останні місяці
3. Доповідь сен. ПАВЛА ЮЗИКА, головного директора для Канади
4. Обговорення осінньої організаційної кампанії
5. Внески, запити і закриття зборів

У зборах візьмуть участь:

сен. Павло Юзик, головний директор для Канади
Текля Мороз, головна радна УНС

•

По нарадах відбудеться висвітлення фільму УНС

„ЗА СТЕРНОМ ДОЛІ"

Запрошуємо всіх громадян околиці, не лише секретарів і урядовців, прибути на висвітлення фільму. Всі громадяни повинні оглянути цей історичний фільм продукції СЛАВКА НОВИЦЬКОГО.

ВСТУП НА ФІЛЬМ ВІЛЬНИЙ!

За ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Текля Мороз, *голова*
Богданна Яворницька, *касир* — Микола Перейма, *секретар*

ВУНСАКЕТ І ОКОЛИЦЯ!

В неділю, 21 жовтня 1984 р., о год. 1-ій по пол. у парафіяльній залі УПЦеркви св. Михаїла
при 74 Гарріс Авеню, ВУНСАКЕТ, Ровд Айленд

відбудуться

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Окружного Комітету Відділів УНС у ВУНСАКЕТ, Р. Ай.

в яких повинні взяти участь члени Окружної Управи та Урядовці і Конвенційні Делеґати на 30-ту Конвенцію УНС наступних Відділів:

73 і 177 в Провіденс, 93 в Централ Фолс, 122 в Тавтон і 206, 241 у Вунсакет, Р. Ай.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Звіти з діяльности Окружної Управи
2. Слово головного предсідника УНС — д-ра ІВАНА ФЛИСА
3. Вибори Окружної Управи
4. Плян праці на кінцеві місяці 1984 р

У зборах візьме участь

д-р Іван О. Флис — головний предсідник УНС

УПРАВА ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ

Український Музичний Інститут Америки, Інк.
Неділя, 14-го жовтня 1984 р., год. 4-та по пол.
Заля УОК-Центру, Філядельфія — Абінґтон, Па.
700 Седар Ровд

У 10-ту річницю смерти композитора ВАСИЛЯ ОВЧАРЕНКА

автора опери „Лис Микита", УМІ відзначатиме імпрезою

АЛЬБОМ на ЕКРАНІ
(Опрацювання проф. ЮРІЯ ОРАНСЬКОГО)

Дієпозитиви, стереозаписи, рецитації .... ІВАН ПРАСКО
Коментарі .... ЮРІЙ ОРАНСЬКИЙ

Проситься виконавців опери „Лис Микита" та громадянство взяти участь у цій небуденній, оригінальній, цікавій і цінній імпрезі.

Увага! *Лігай Веплі й околиця!* *Увага!*

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу Аллентавнської Округи

повідомляє, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ ОКРУГИ

відбудуться

у неділю, 21 жовтня 1984 р., год. 2-га по пол. в залі української католицької церкви св. Йосифа
при Юньйон Булевард і Кенимор Авеню, БЕТЛЕГЕМ, Па.

НА ПОРЯДКУ НАРАД

1. Відкриття
2. Провірка організаційної праці Округи за останні місяці
3. Доповідь СТЕПАНА ГАВРИША, головного організатора УНСоюзу
4. Схвалення організаційного пляну праці на останні місяці цього року
5. Внески, запити і закриття нарад

До участи в нарадах запрошується всіх членів Відділових Управ, членів Контрольної Комісії і делеґатів останньої Конвенції слідуючих Відділів:

44, 46, 47, 48, 124, 137, 143, 144, 147, 151, 288, 318, 369, 438

У зборах візьмуть участь

Степан Гавриш, головний організатор УНС
Анна Гарас, головна радна УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:

Анна Гарас, *голова* — Михайло Колодруб, *почесний голова*
Анна Строт, *секр. англ. мови* — Степан Муха, *секр укр. мови*
Дмитро Мушастий, *касир*

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ
136 Друга Авеню, ДІМ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ

П'ятниця, 12-го жовтня 1984 р. Початок 7:30 веч.

ВІДКРИТТЯ СЕЗОНУ 1984/85
АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР
Міри Гармаш — Ївги Жак
ЛІРИКА-САТИРА

Вступайте в члени УНСоюзу!

Окружна Управа і 83-ій Відділ СУА в Ню Йорку

повідомляють Громадянство і Членство, що

ЖАЛОБНІ СХОДИНИ
В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
св. п. Його Блаженства ПАТРІЯРХА і КАРДИНАЛА ЙОСИФА СЛІПОГО

відбудуться

в неділю, 14-го жовтня 1984 р., о год. 1:30 по пол. в домівці СУА, 108 Друга Авеню, **Ню Йорк, Н. Й.**

В програмі: спомини очевидців та оглядання знімок з похоронів з Риму.

Окружна Управа і Управа 83-го Відділу СУА запрошує всіх щиро взяти участь в тих сходинах.

Ні, не померли для нас ті наші попередники, що свої білі кості за краще життя України склали в високих могилах...
Митр. В. ЛИПКІВСЬКИЙ

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА в США
Діловий Комітет Побудови Пам'ятника бл. п. Митр. Василеві Липківському

повідомляє Українське Громадянство, що після Соборної Архиєрейської Служби Божої з нагоди 11-го Собору УПЦеркви,

в неділю, 14-го жовтня 1984 року, о год. 1-ій по пол. в Осередку УПЦеркви в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

буде відправлено

СОБОРНИЙ МОЛЕБЕНЬ ПОДЯКИ
з нагоди закінчення будови пам'ятника Митрополитові Мученикові

Діловий Комітет запрошує делеґатів Собору, жертводавців, представників організацій та все українське громадянство взяти участь в цих історичних урочистостях.

Діловий Комітет

У СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ
мого МУЖА, БАТЬКА, ДІДУСЯ, ШВАҐРА та ВУЙКА

бл. п. д-ра РОМАНА ТОПОЛЬНИЦЬКОГО

який відійшов від нас, несподівано, 20-го липня 1984 року, цією дорогою складаємо щиру

ПОДЯКУ

Рідні, Приятелям і Знайомим, що не жаліючи труду і часу прийшли до нас із словами потіхи та розради в нашому тяжкому горю.

о. д-рові митратові П. Івахову і о. О. Кенезеві за відправлення Панахид і Служби Божої.

Д-рові Є. Стецькову за сердечні слова від Лікарського Товариства.

Найближчим Друзям Покійного, що несли домовину.

Патріярхальній радіопередачі за теплу згадку про Покійного.

Д-рові С. Дорощакові за переведення збірки на Українські Студії в Гарвардському Університеті.

Українському Лікарському Товариству Північної Америки за повідомлення в Свободі.

Панові С. Біді за фахове переведення фінансових справ.

Паням за поміч у приготовленню поминок.

За листовні, телефонічні та усні вислови співчуття, квіти, за пожертви на Поминальні Служби Божі та датки на добродійні цілі.

Похоронному заведенню пані О. Слотюк за переведення похоронів.

Нехай Всевишній Господь винагородить усіх Вас сторицею.

ДРУЖИНА і РІДНЯ

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що 21-го вересня 1984 р. в Буенос Айрес, Арґентина упокоївся в Бозі наш Найдорожчий ТАТО, ДІДО І БРАТ

бл. п. БОГДАН ЯХНО

народжений 22-го червня 1899 р. в м. Дрогобичі.

У 1917 р. зголосився як доброволець до УСС-ів, де за заслуги в боях був іменований хорунжим. По повороті з фронту закінчив студії права на Українському Вільному Університеті. Продовжує боротьбу за свою батьківщину в рядах української кооперації, працюючи довгі роки, як інспектор, а опісля директором Українбанку в Коломиї. Бере активну участь в рядах УВО, а опісля в ОУН. Приїхавши до Арґентини закладає в Буенос Айресі Українську Кредитову Кооперативу „Відродження", одинока тепер українська кредитова установа в Арґентині.

Залишив у смутку:
своїх дітей:
МИРОСЛАВУ й ОЛЕГА
зятя — ІГОРЯ КРАВЦЕВА
невістку — НОРУ СОСИ РЕБОЙРАС
внуків:
ОРЕСТА й РОМАНА КРАВЦІВ з дружиною ДОЛЬОРЕС РОБАК
РОМАНА й ОЛЕГА ЯХНІВ
брата — МИРОСЛАВА
сестер — ОЛЬГУ, СОНЮ й ГАЛЮ
шваґрів — МАКАРА МИХАЙЛОВА і РОМАНА ГОЛІҐЕКА
з дітьми й внуками

ПОХОРОН відбувся 22-го вересня 1984 р. на цвинтарі Гакаріта, Арґентина.

КОНҐРЕСОВА КОМІСІЯ повідомила у четвер, 4-го жовтня, що вона займатиметься справою засобів внутрішньої безпеки і охорони у ФБІ у наслідок арешту Ричарда Міллера, який передав строго засекречені матеріяли ФБІ каґебістам, що оперують на території ЗСА. Фактичні розміри шкоди, нанесеної діяльності Федерального Бюра Інвестиґацій можна встановити лише після детального й довгого розслідження.

ВІДОМОСТІ ПРО ТЕ, що у Конґресі зростає затурбовання з приводу того, що Сі-Ай-Ей не справилося зі своїм завданням — постачати афганських повстанців ефективною військовою допомогою, про що повідомив часопис „Вашінґтон Пост", підтвердив тепер провідник цих повстанців. Конґрес виасиґнував 325 мільйонів для допомоги афганським повстанцям, які боряться проти совєтського окупаційного війська.

Діяльність...

(Закінчення зі стор. 3)

установ, які інформують свої інституції про діяльність Наукової Ради і беруть участь в діяльності цієї світової надбудови українського наукового життя. Наукова Рада також співпрацює з неукраїнськими науковими осередками, які виявили бажання такої співпраці. Недавно Український дослідчий інститут при Іллинойському університеті звернувся до Наукової Ради в справі тісної співпраці відносно дальшого розвитку українознавчих студій.

Із Науковою Радою також тісно співпрацює Інститут для совєтських і східньоевропейських студій при Джан Керол університеті, а тепер нав'язується співпраця з МакКвері університетом в Австралії, де впроваджено українознавчу програму. Це лише декілька прикладів, що Наукова Рада не обмежує своєї праці виключно до українського наукового форуму. Навпаки, як світова надбудова українських наукових установ, зв'язки і співпраця Наукової Ради з неукраїнськими науковими осередками і університетами буде поширена. Віримо що Асоціяція як член Наукової Ради, відіграє видатну ролю. Як відомо, згадана Асоціяція об'єднує українських університетських професорів в Америці і Канаді, а значне число членів Асоціяції займає видатні пости в американських і канадських університетах.

Без перебільшення можна ствердити, що в основному організаційний етап діяльности Наукової Ради при СКВУ успішно закінчено і тепер приступлено до реалізації намічених плянів дії в аспекті координації наукового життя в діяспорі, реалізації деяких важливих наукових проєктів, і поширення зв'язків із різними неукраїнськими науковими установами, які займаються українознавчими, славістичними і совєтознавчими дослідами.

Наукові з'їзди і конференції

Уже від довшого часу відчувався брак загальних наукових з'їздів, у яких брали б участь усі українські наукові установи, і під час яких можна б намітити конкретні пляни співдії українських вчених і установ та застановитися над пріоритетами української наукової політики. Тому під час останніх нарад Наукової Ради в Торонто (червень 1984) вирішено подумати над можливістю відбуття таких з'їздів, які рівночасно скріпили б співпрацю між поодинокими установами і науковцями.

Проте одним із теперішніх головних завдань є підготова Всеукраїнського Наукового Конґресу з нагоди тисячоліття хрищення України-Руси Наукова Рада стала складовою Комітету Наукового Конґресу в тисячоліття хрищення України-Русі, що повстав з ініціятиви УВУ і НТШ в Европі і який об'єднує усі головні українські наукові і науково-навчальні установи.

Наукове відзначення цієї найважливішої події в історії України спільним зусиллям усіх наших наукових установ у співдії з Науковою Радою при СКВУ є вимогою української науки в діяспорі. Ця маніфестація з'єднаних українських наукових сил буде мати великий і непроминальний вплив на дальший розвиток української науки в діяспорі. Президія Наукової Ради подала проєкт для розгляду членів Комітету, щоб відбути один всеукраїнський науковий конґрес в чотирьох конґресових частинах—в Европі, Америці, Канаді і Австралії. Тим самим цей Конґрес зможе охопити усі країни і континенти, де діють українські наукові установи.

У 1988 році Наукова Рада підготовить загальний науковий з'їзд під час наступного Конґресу СКВУ в Ню Йорку, на якому можна буде зробити підсумки наукової діяльности українських установ з нагоди тисячоліття хрищення України, а також намітити напрямні для дальшої діяльности і координації українського наукового життя.

1984-рік М. Грушевського

Під час Загальних Зборів Наукової Ради в Торонто, на пропозицію голови УІТ проф. Л. Винара, винесене одноголосне рішення проголосити біжучий рік—роком Михайла Грушевського, найвидатнішого українського історика і організатора наукового життя, і першого президента української держави в XX столітті. У зв'язку з цим вирішено допомогти тим науковим установам, які також відзначують 50-ліття смерти академіка Михайла Грушевського.

У Торонто в червні 1984 року відбулася наукова конференція присвячена М. Грушевському, під патронатом Наукової Ради при СКВУ. Також на прохання трьох членів Наукової Ради, Президія звернулася до Управи НТШ в Америці з просьбою вияснення справи англомовного перекладу Історії України—РусиМ. Грушевського, що НТШ зобов'язалося зреалізувати. Немає сумніву, що Наукова Рада буде старатися допомогти у реалізації важливих наукових проєктів окремих українських наукових установ, які мають велике значення для української науки.

Науково-видавничі проєкти

Плян діяльности Наукової Ради включає декілька важливих наукових публікацій, які Рада буде реалізувати у співпраці з іншими науковими установами, або власними засобами. Йдучи назустріч проханню Секретаріяту СКВУ у зв'язку із посиленою русифікацією в Україні, Наукова Рада видає спільно з Інститутом для совєтських і східньоевропейських студій при Джан Керол університеті англомовний збірник „Російський імперіялізм і колоніялізм: минуле, сучасне і майбутнє" з участю видатних українських і неукраїнських учених. Віримо, що це видання появиться у січні 1985 року. Рівночасно обговорюється справа видання довідника про українську спільноту у вільному світі, який своєчасно мав бути спільним виданням СКВУ і НТШ в Америці. Як лише НТШ пришле обіцяну дотацію на цей проєкт, проф. Всеволод Ісаїв приступить до підготови даного видання. Із інших проєктів треба згадати заплянований науковий збірник, присвячений діяльності українських наукових установ на Заході після 1945 року. Це важливе видання подасть історичний розвиток поодиноких установ, а також їхні конкретні осяги. Це мало б бути спільне видання Наукової Ради і поодиноких установ і в цій справі вестимуть переговори з управами установ.

З інших проєктів, обговорених на торонтонському засіданні Наукової Ради, слід згадати підготову видання збірника присвяченого історичній схемі і термінології історії України і Східньої Европи, який плянує видати Українське Історичне Товариство. Обговорюється також потреба видання наукового вістника, в якому можна було б подавати інформації про діяльність поодиноких наукових установ у різних країнах, а також можна б провадити бібліографічний відділ україніки. Цей бюлетень став би листком зв'язку між поодинокими науковими установами і Науковою Радою. Усі ці проєкти—надзвичайно важливі і віримо, що їх зреалізується у співпраці з різними українськими науковими установами. Тут ще раз треба підкреслити, що одним із головних завдань Наукової Ради при СКВУ є допомогати поодиноким українським науковим установам у їхній діяльності, яка також включає науково-видавничі проєкти.

Створення наукового допомогового фонду

Одним із важливих завдань Наукової Ради є причинитися до оснування наукового фонду, який перш усього був би призначений для допомоги науковцям-емеритам. Замість творення подібних фондів при окремих установах розглядається можливість створення одного загального наукового фонду при активній допомозі українських фінансових і суспільних установ.

Науковці, які віддали все своє життя на розбудову української науки і культури, а тепер проживають у недостатках у різних країнах поселення, вповні заслуговують на допомогу від українського суспільства. Це є справа обов'язку і чести української громади в діяспорі і ми віримо, що спільними зусиллями і співпрацею між науковими і суспільними установами, такий фонд стане дійсністю. Це також допоможе тим науковцям далі провадити наукову працю.

Висновки

Перед Науковою Радою, як світовою надбудовою українських наукових установ у діяспорі, стоять великі і відповідальні завдання. З одного боку ми є свідками систематичного нищення і русифікації української науки і культури російсько-совєтською владою і українськими зросійщеними яничарами в Україні. З другого боку бачимо, що на Заході дуже часто історія України і теперішні національні аспірації українського народу, подаються у викривленому дзеркалі.

Отже, українські вчені і наукові установи мусять протидіяти і мати значний вплив на міжнародне наукове життя. Тут ідеться про фундаментальні наукові видання з об'єктивним насвітленням українського історичного процесу, а також про участь українських наукових установ і вчених в неукраїнському науковому житті на міжнародному форумі, як теж на інших відтинках наукової діяльности. Ми мусимо працювати подвійно—за наших колеґ в Україні, які не мають змоги провадити незалежних наукових дослідів, і за самих себе.

Українські наукові установи і українські науковці несуть відповідальність за дальший розвиток українського життя на Заході і за дальшу розбудову української національної культури. Ми віримо, що Наукова Рада при СКВУ, як світова надбудова українських наукових установ, вив'яжеться із своїх обов'язків перед світовою наукою і українським народом. У першу чергу успіх нашої праці залежить від активности і співдії наукових установ-членів Наукової Ради і від допомоги українського громадянства, яке розуміє вагу наукової правди.

Любомир Винар

Реґен...

(Закінчення зі стор. 1)

шення податків непотрібне і хіба в крайньому випадку він візьме до уваги таку можливість, в той час, як Мондейл кількакратно, як й у всіх інших питаннях, настоював на тому, що єдиний ефективний засіб зменшити дефіцит — це накласти податки на населення.

Не менш гострим був обмін думок про аборти, кількість яких дійшла принайменше до двох з половиною мільйонів річно. Демократичний кандидат намагався насвітлити цю справу з точки зору — встрявання Президента в ділянку особистих прав людей, їх віровизнань і моралі і переходу грані розмежування релігії від держави, в той час, як Президент підкреслював свій обов'язок, як голови держави, дотримуючись американської конституції, обороняти життя горожан, включно з ще ненародженими немовлятами. Було також заторкнуте і питання молитви у школах виставлене в подібній до питання про аборти площині. Президент Реґен обґрунтував свій погляд саме тим, що свобода висловлювань релігійного порядку, в що входить і добровільна молитва у публічних місцях, ґарантована конституцією, а заборона її є протиконституційна.

Наступна дебата поміж обома кандидатами на президента країни відбудеться у неділю, 21-го жовтня в Кензас Сити, Мо., і торкатиметься питань закордонної політики. Дебати організує Ліга жінок-виборців.

Віцепрезидент Джордж Буш і демократичний кандидат на віцепрезидента Джералдін Ферраро дебатуватимуть у Філядельфії, Па., у четвер, 11-го жовтня ц.р.

Кремль...

(Продовження зі стор. 2)

багато в середині засобів масової інформації, серед студентської молоді, різних церковних об'єднань, а навіть в установах закордонної політики.

Розуміється, американський загал бажає, — як це ми всі — миру і не хоче війни, тому надходячі вибори дають кремлівським ватажкам чудову нагоду використати їх для себе. Ці добродушні американці, які моляться, щоб панував мир і не було війни, навіть не усвідомлюють собі того, що вони сповняють волю якраз кремлівських ватажків. Судячи по забріханій пропаґанді, якою Кремль постійно торпедує президента Р. Реґена, є цілком ясно, що вибранцем Москви є кандидат Демократичної партії Волтер Мондейл.

Це, що Демократична партія і її кандидат на президента Волтер Мондейл є вибранцями Кремля в надходячих виборах, викликає прикре почуття серед американців, які зрозуміли хитру гру кремлівських можновладців, в першу чергу серед членів самої Демократичної партії, як про це засвідчила амбасадорка до Об'єднаних Націй і демократка Джін Киркпатрик в промові під час Конвенції Республіканської партії у Делласі. Така є сучасна ґльобальна політична ситуація. Небезпека, що грозить зі сторони комуністичної Москви для Старого світу — Европи — рівночасно є небезпекою також і для Нового світу — Америки.